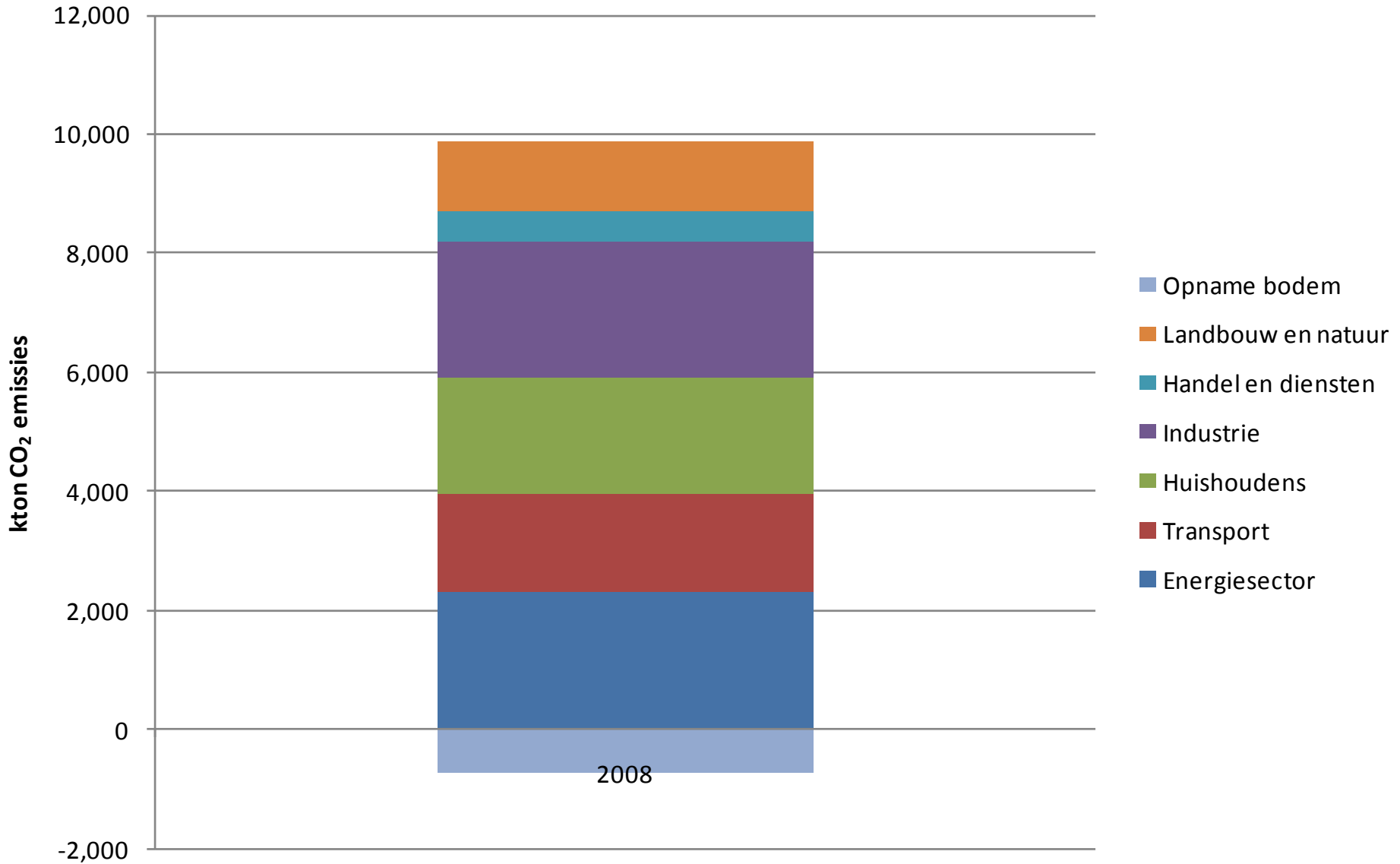

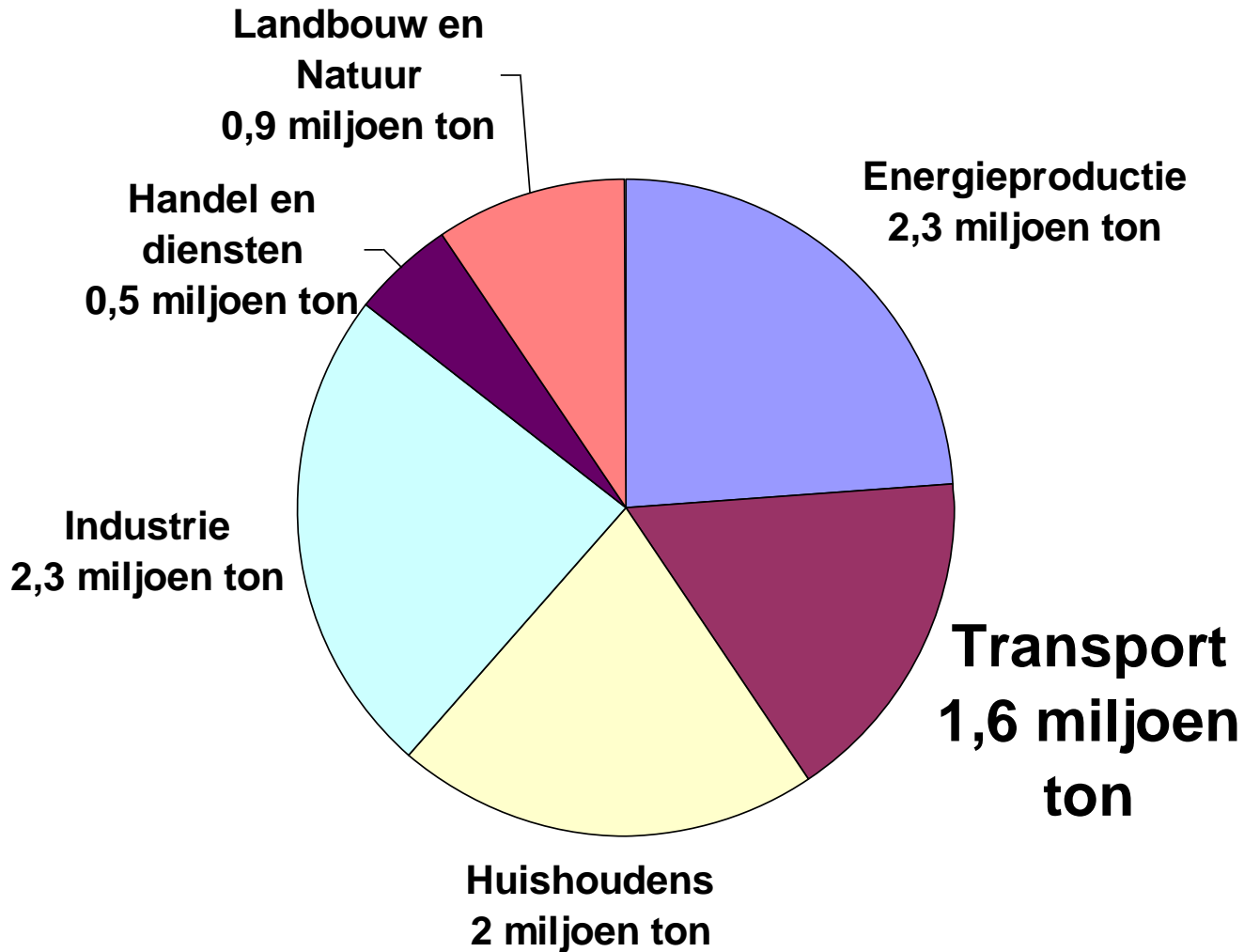
Studiedag Groene Logistiek
19 december 2011

Scope 1 en 2

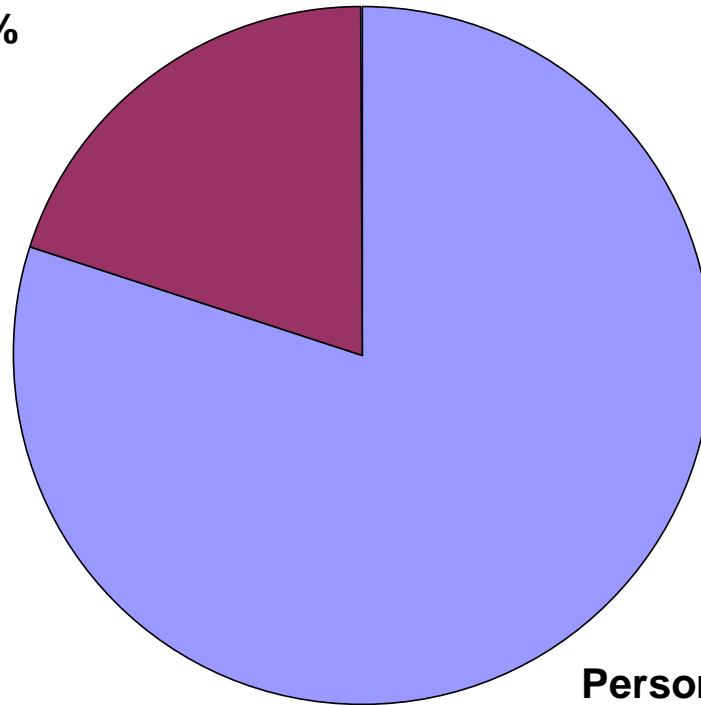

Jaarlijkse CO2-uitstoot per sector in Limburg

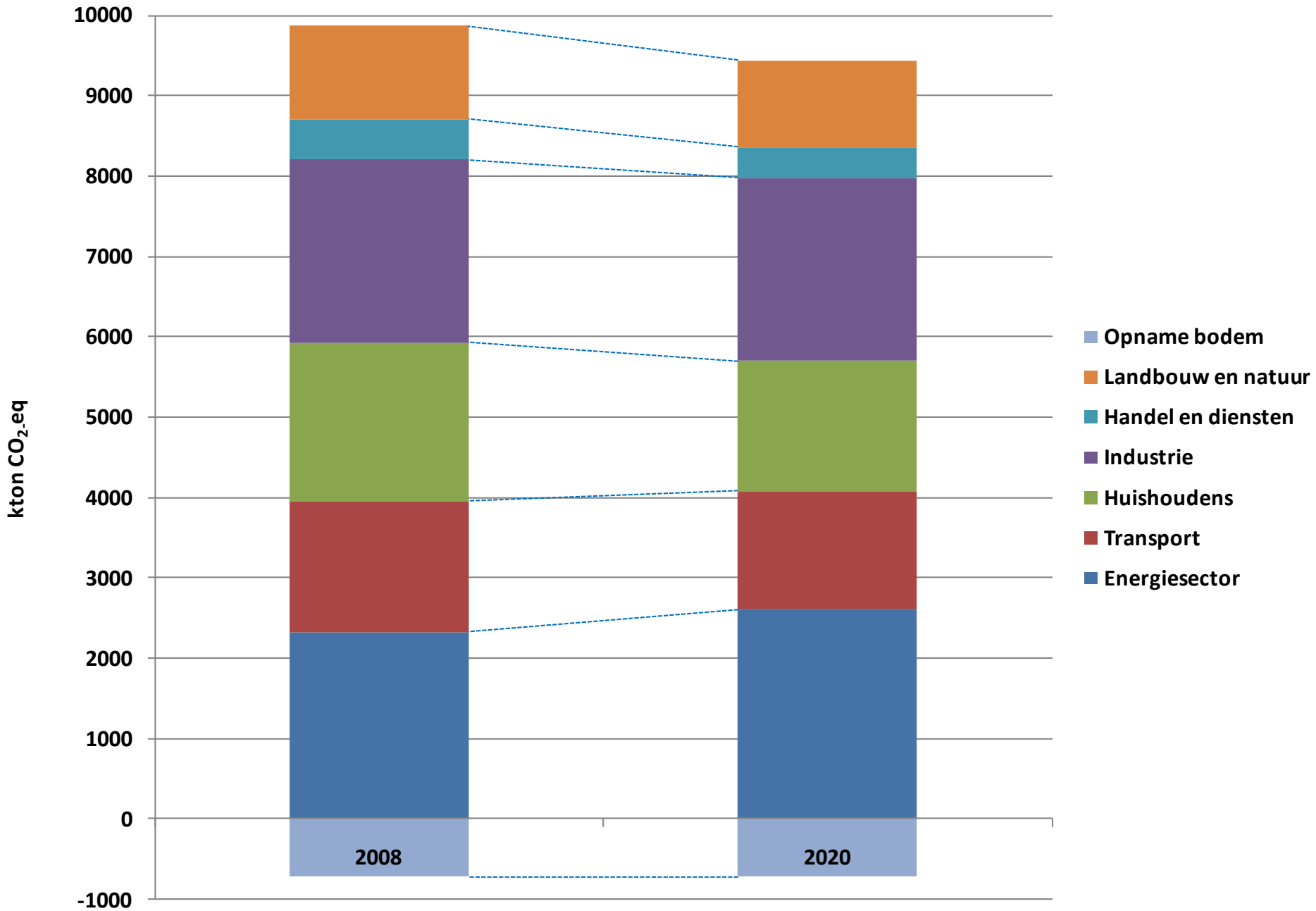
Transport: aandeel personenvervoer en goederenvervoer

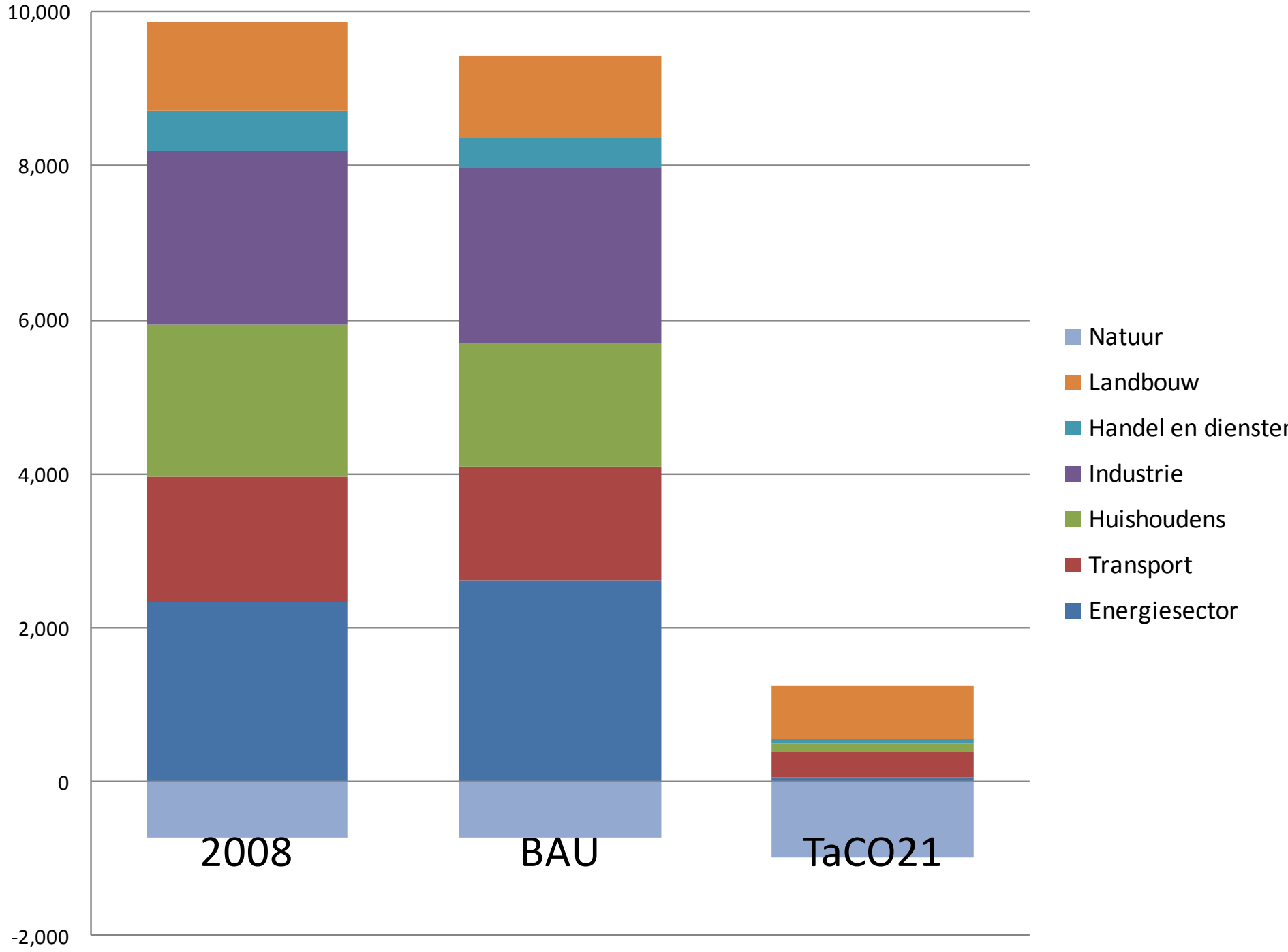
Goederenvervoer
20%

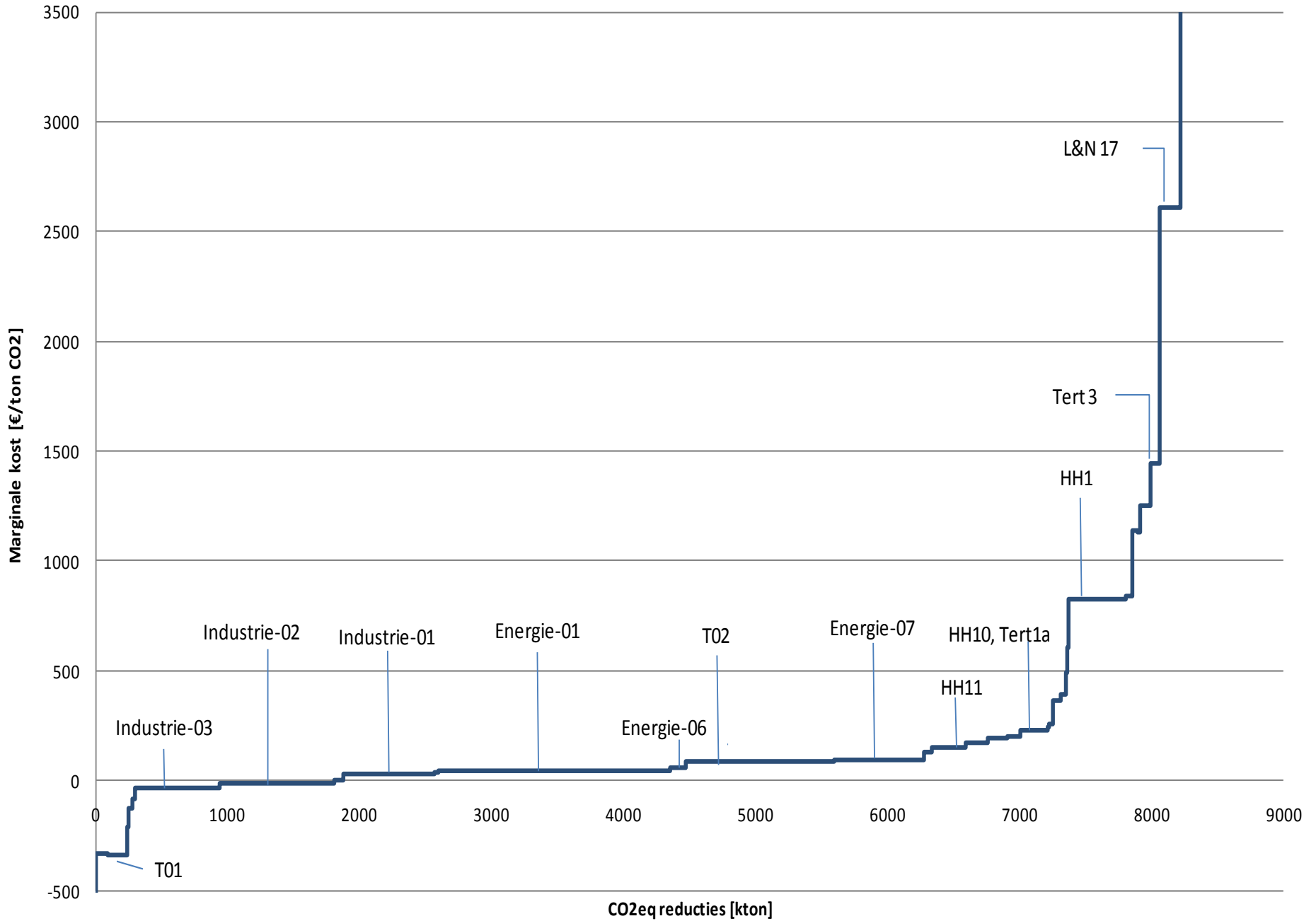
Personenvervoer
80%

Scope 1 en Scope 2

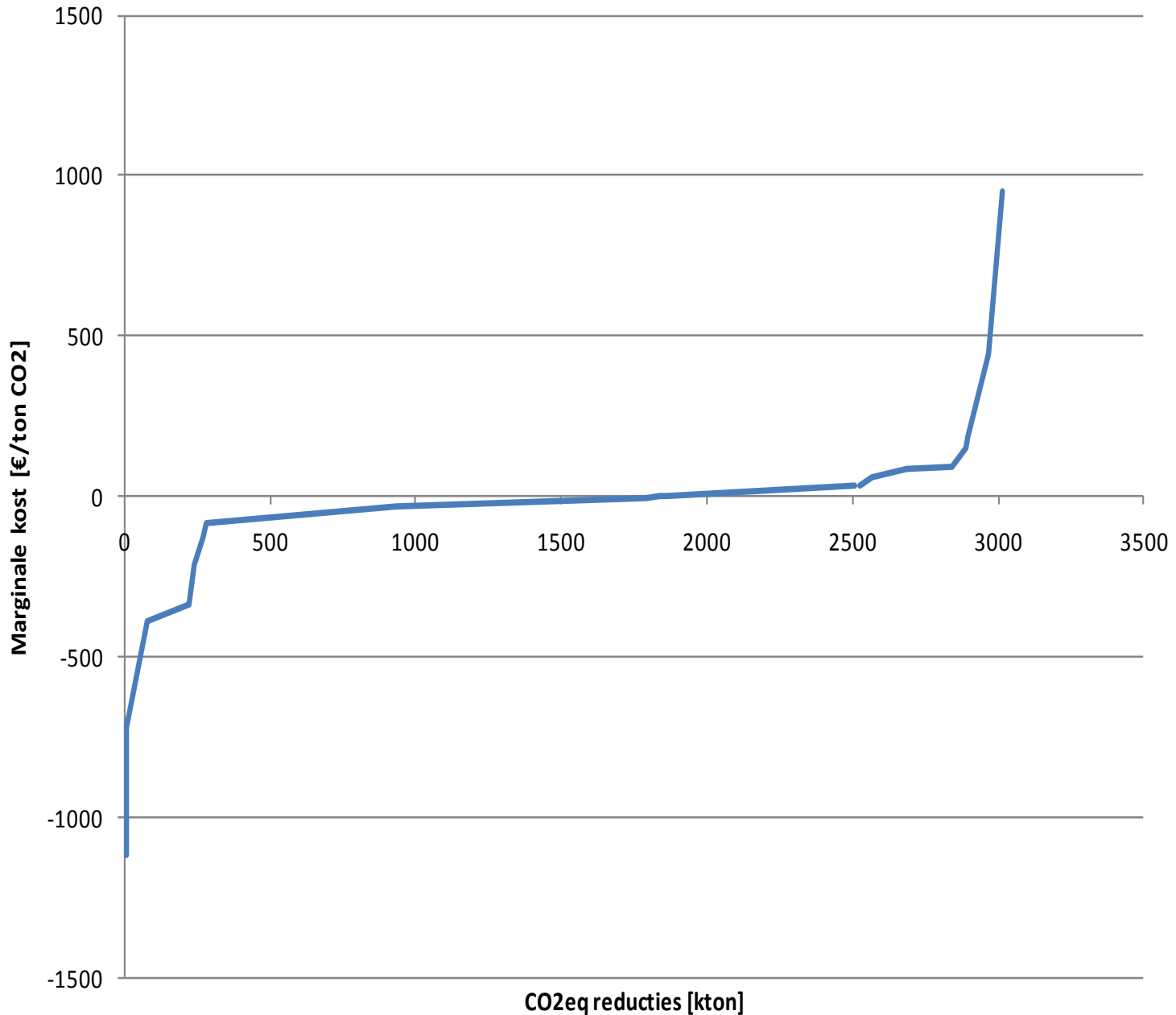

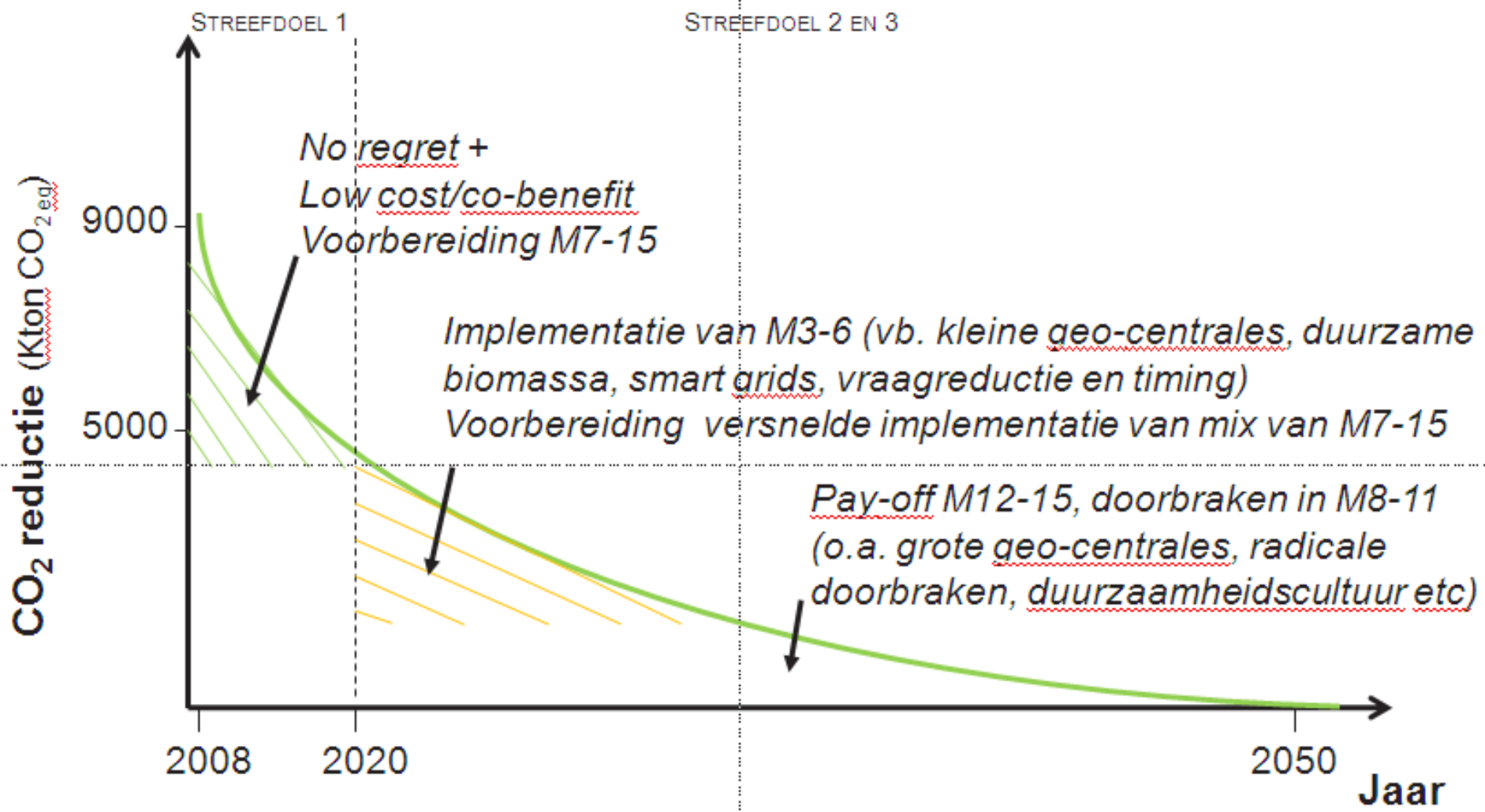

TACO21

TACO21 kostenneutraal scenario

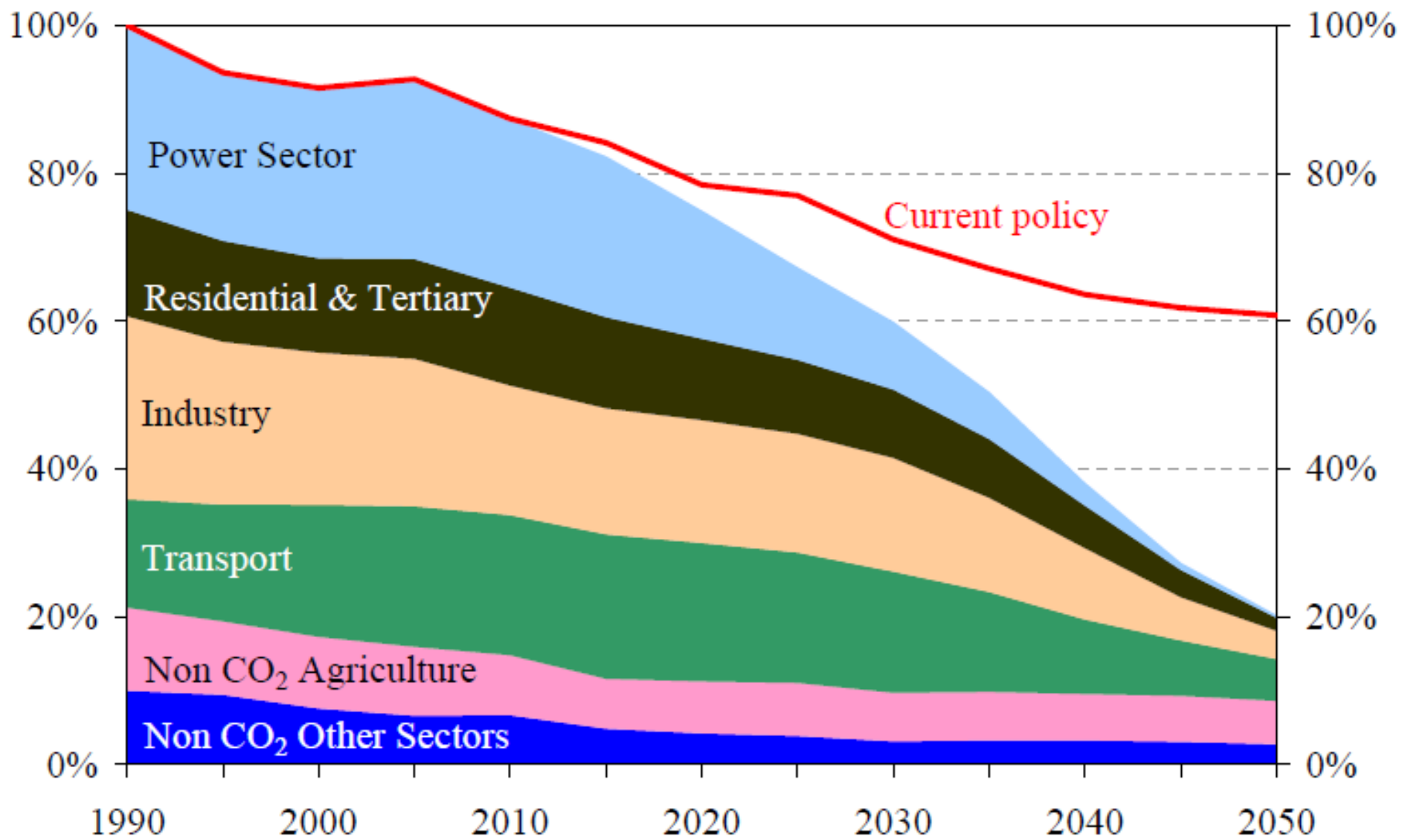

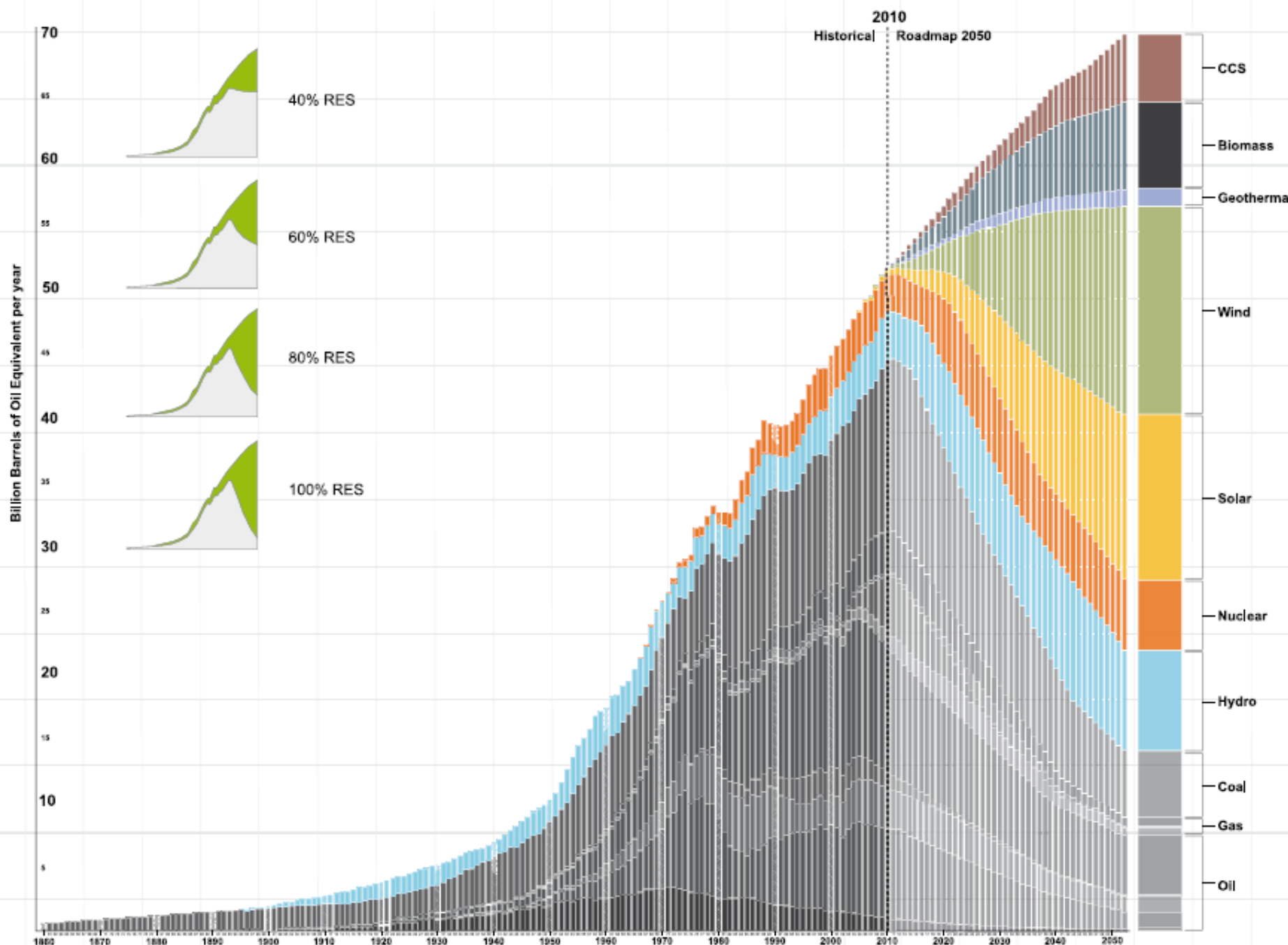

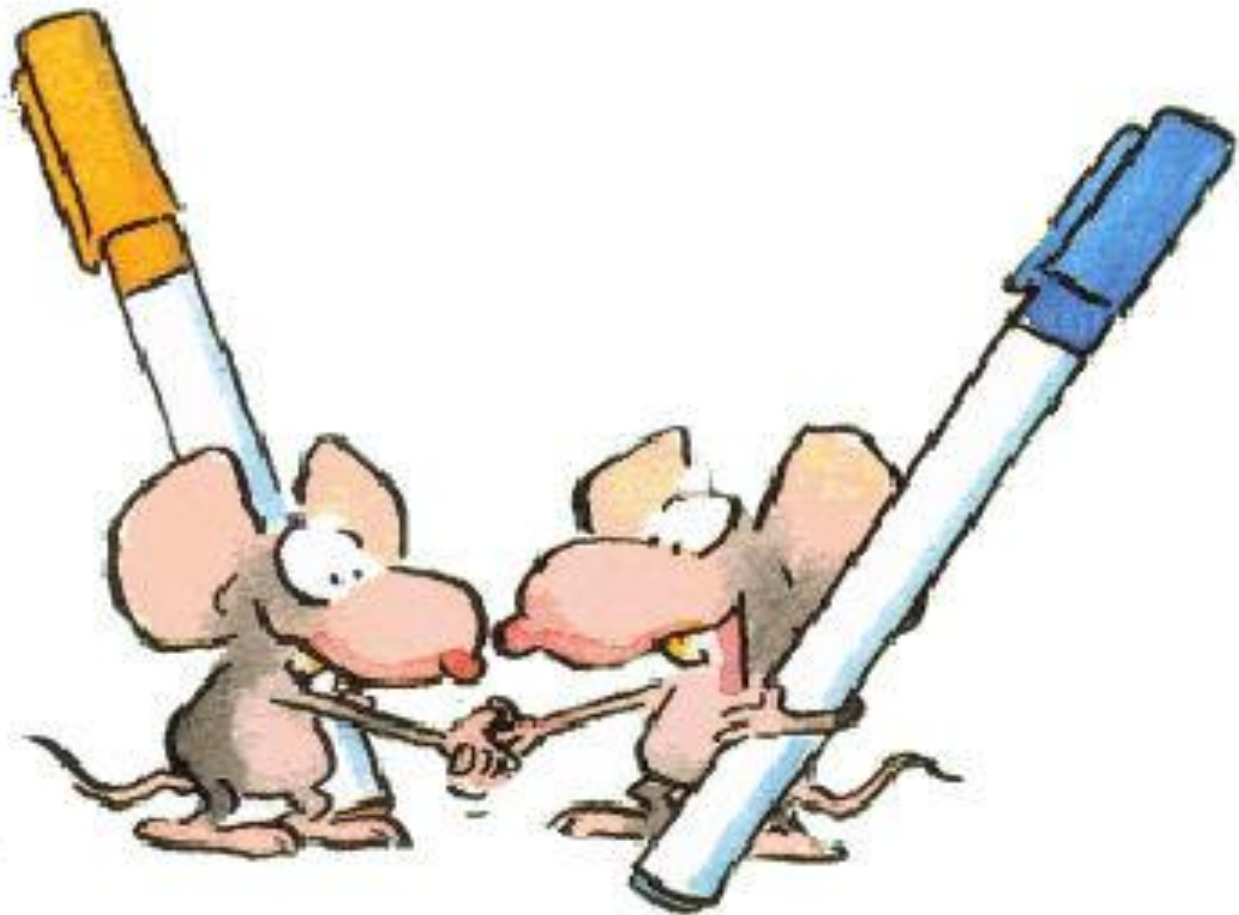
ROADMAP

2050

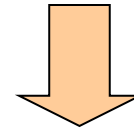
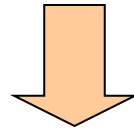
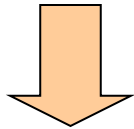
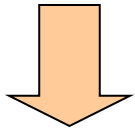
ENERGY SUPPLY IN 2050 (HIGH RES PATHWAY)

samenwerken

**KLIMAATPARLEMENT + KLIMAATORGANISATIES
+ KLIMAATGEMEENTEN + MEDIAPARTNERS**

**LIMBURGSE
BEDRIJVEN**

(CLEANTECH)

**44
GEMEENTEN**

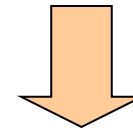
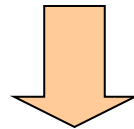
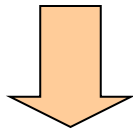
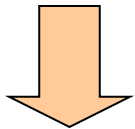
(KLIMAATPLANNEN)

**850.000
LIMBURGERS**

(COMMUNICATIE)

**PROVINCIE-
BESTUUR**

(IMZ & MVO)

LIMBURG KLIMAATNEUTRAAL

Navolging

VLAAMS-BRABANT CO2 - NEUTRAAL?

*'Er is een wervende
uitdaging nodig om
besturen, organisaties en
burgers mee te trekken
in ambitieuze milieu- en
klimaatdoelen'*

Limburg gaat Klimaatneutraal

Het Limburgse Klimaatparlement bestaat uit een zeventigtal decision makers van de Limburgse bedrijven, overheden en middenveld. Eerder dit jaar engagementen zij zich om samen te streven naar een klimaatneutrale provincie. Woensdag 26 oktober werden de eerste initiatieven toegelicht op de tweede bijeenkomst. Hier gaat om meer dan 80 acties.

- In kaart brengen energieverbruik en realiseren actieplan
- Sensibiliseren en informeren rond en over de klimaatcampagne van 11.11.11, binnen de bedrijven

- Realiseren van een fietsmobiliteitsplan zodat de medewerkers meer de fiets nemen
- Organiseren van een studietoer voor de vrijwilligers naar enkele duurzame woonprojecten in Limburg
- Aanplanten van bomen ter ere van onze afgevaardigden tijdens een boomplantactie op 20/11/2011
- Actie voor betere spoorverbindingen in Noord-Limburg
- Fispen en stappen stimuleren door deelname aan de actie mijnkantenreizen.be

- Via samen aankoop en coöperaties investeren in energiezuinige woningen en windmolens

- Verminderen van het gasverbruik met een miljoen m³ door de recuperatie van warmte (400°C) komende uit de schoorsteen
- Energie recuperatie uit de neerwaartse beweging van de 25 tot 30 ton zware boijlen op de rolbruggen
- De vervanging van de luchtverwarming met caloriedekken door zwaartelaten en daardoor de realisatie van een energiebesparing van 75 procent
- Hakering verbruik elektriciteit ventilatoren door frequentieregelaars

- Sensibiliseren met de actie 'Zorg om de schepping... begint bij ons!'

- Openbare actie met de eigenaars van duurzame woningen van 9 tot 12 november 2011
- Actie rond duurzame kantoorruimtes
- Info sessies binnen buurten en straten rond duurzaam (ver)bouwen vanaf 2012
- Sensibiliseren rond energiewisseling met de actie 'Energiegucht'
- Acties rond duurzaam bouwen in samenwerking met Dubolimburg

- Traject van de haalbaarheid van mogelijke acties binnen de land- en tuinbouwsector samen met andere actoren

- Organiseren van de opleiding 'Energiebouwte samen'
- Organiseren Info-avond 'Energiezuinige renovatie van woningen'
- Sensibiliseren van de leerlingen rond duurzaam en klimaatvriendelijk houtgebruik aan de hand van de 'Green Wood Award'
- Aandacht voor duurzaam bouwen tijdens Bouwinnovatie 2012 samen met Dubolimburg
- Medewerking aan de provinciale campagne rond duurzame verwarming en daardoor de realisatie van een energiebesparing van 75 procent
- Informatiecampagne rond energieprestatie en CO₂-reductie

- Zonnepanelen op de administratieve hoofdstel te Hasselt
- Zonnepanelen op de Thuiszorgwinkels te Hasselt
- Campagne 'Op een duurzame wijze naar het werk!'

- Bouwbedrijven bijhouden rond houtskeldebouw, akoestische isolatie, blowdoorstoot, luchtdichtheid

- Het aanbod verder uitbreiden volgens het Spartacus-plan en zo nog meer automobilisten overhalen om het openbaar vervoer te nemen
- Gebruik maken van hybride bussen
- Met de 'bospas' rijdt de reiziger tegen reductietarief en wordt de uitstoot van CO₂ gecompenseerd door de aanplant van bossen
- De Limburgse Klimaatbondschap verspreiden door devrije afslagruimte van onze bussen hiermee in te vullen
- CO₂ besparen door middel van een nieuwe groene en energie-efficiënte stelplaats in Tongeren

- Omschakelen van de productie van glasproducten voor lampen naar de productie van glasproducten voor groene energieoplossingen

- Omschakelen energiecentrale Langefo naar 100 % biomassa

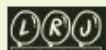
- Bovaging van de leden in functie van een Klimaatneutraal Limburg

- Vormingen voor de leden rond energie

- Sensibiliseren rond sluizenverbruik met de communicatiecampagne 'Ik doe zo uit'

- Scouts Zonhoven: installeren van zonnepanelen
- Scouts Overpelt: installeren van zonnepanelen en voorzieningen voor regenwatercoöperatie
- Jeugdhuis Meuseven: installeren van zonnepanelen

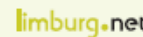
- Bevustmaken leden via workshops 'Klimat B energie'
- Investeren in energiezuinige woningen en in windmolens door samen aankoop en coöperatie

- Medewerking aan het Olympusplatform voor duurzame mobiliteit
- Hemelse laadstations ontwikkelen voor 20-tal steden
- Onderzoekgroep ter verbetering van de koel- en verwarmingsapparatuur in Europa

- Sensibiliseringsactie 'Limburg gaat Klimaatneutraal' rond klimaat en gezondheid
- Maandelijkse dikketruisindag waarbij de verandering om graadje lager gaat
- Groene stroom voor alle kantoren van de Liberale Mutualiteit
- Zonnepanelen voor de hoofdstel Liberale Mutualiteit Limburg
- Campagne Fietzen en carpoolen is gezond!
- Investeren fietsvergoeding en dienstfietsen

- Onderzoek koolstof oestafdruk Limburg met door onderzoeksbureau
- Realiseren van CO₂-neutrale recyclingparken
- Communicatiecampagne 'Die gevonden in Limburg' in functie van recyclede frituurolie tot biodiesel
- CO₂-fonds voor aanplanting bossen en maatschappelijke meerkeet klimaatvriendelijke investeringen

- Investeren in Cleantechbedrijf en Oprichting Limburg Klimaatfonds CVSA samen met Nuhma en LIMCOOP

- 'Bov voor iedereen': realiseren van hoogwaardig gebiedsplan in verstedelijkte omgevingen samen met verschillende bedrijven, verenigingen en sympathisanten

- Maximaal intern recycleren van houtresten en in tweede instantie het resteren de gedeelte gebruiken als biomassa voor energieproductie

- Duurzaamheidsrapport
- Oprichting Limburg Klimaatfonds CVSA samen met LRM en LIMCOOP

- Energiebesparing goed voor de energie van 7000 gezinnen door de investering in een warmterecuperatiesysteem
- Instaat van de binnenschepen voor het ton sport van zink: 35 schepen in plaats van 1000 vrachtwagens

- Installatie zonnepanelen
- Stimuleren van het openbaar vervoer bij de studenten
- Vergoeding voor het personeel dat met de fiets komt
- Omschakelen op energiezuinige verlichting: LED-T5-verlichting, spaarlampspotjes
- Aankoop van astrologische klokken met LED-verlichting
- De drankautomaten worden in de nachturen uitgeschakeld

Limburg gaat Klimaatneutraal en zoekt 850.000 klimaatambassadeurs. Want elk initiatief telt. Neemt u ook een initiatief? Laat het dan weten:

✉ klimaat@limburg.be

📱 @KlimaatLimburg

🌐 Limburg gaat Klimaatneutraal

- Energie sparen door het warmtevouchet van de bakovens te gebruiken voor de verwarming van ruimtes en afdroging

- Informatie sessies rond energie-management en afvalkosten-optimalisatie

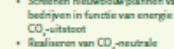
- Bedrijven engagenen zich met het Charter Milieu en Duurzaam
- Ondernemen tot concrete acties die hun ecologische voetafdruk verklaren
- Vernieuwing voor bedrijven rond het bepalen en interpreteren van hun CO₂-productie en energieverbruik, de zogenaamde 'Carbon Footprint'
- 'Best practices' verspreiden en sensibiliseren via het maandblad 'Bedrijvig Limburg'

- Vanaf 2012 start de opleiding 'Profgediplaat Bio-Ecologisch bouwen'

- Groepsaankoop zonnepanelen
- Groepsaankoop groene stroom
- Campagne EnergieREGwaarbij werknemers worden aangemoedigd om mede werkers te sensibiliseren rond energie

- Sonieren nieuw bouwplannen van bedrijven in functie van energie en CO₂-uitstoot
- Realiseren van CO₂-neutrale bedrijventerreinen door het maximaliseren van de energie-efficiëntie en de lokale productie van groene stroom

- Verbetering van de efficiëntie van de pompstations in de Sibelco-fabriek te Lommel

- Begleiding Cleantechplatform.be
- Trekken van de provinciale inhuurlijke werkgroepen (de 'do-tank') rond biomassa, ondergrond en materialen
- Onderzoek op het vlak van deaentech, materiaalonderzoek (IMO) en mobiliteit (IMO)

- Ondersteunen van de leden met een energiecoach

Alle 44 Limburgse gemeenten tekenen het 'Covenant of Mayors' en gaan voor een klimaatneutraal Limburg

- Het 'Covenant of Mayors' vraagt gemeenten om hun CO₂-uitstoot met minimaal 20% te verlagen tegen 2020. Dit past in het Limburgse streven naar klimaatneutraliteit.
- Elke gemeente heeft een eigen CO₂-nulmeting opgemaakt en werkt nu aan een eigen klimaatplan.
- De Limburgse gemeenten worden hiervoor ondersteund door Infrac, de Bond Beter Leefmilieu, het Steunpunt Duurzaam Bouwen en de Provincie Limburg.

Limburg gaat Klimaatneutraal en zoekt 850.000 klimaatambassadeurs.
Want elk initiatief telt. Neemt u ook een initiatief? Laat het dan weten:

- ✉ klimaat@limburg.be
- 📍 @KlimaatLimburg
- 📌 Limburg gaat Klimaatneutraal

Cleantechplatform.be zoekt CLEANTECH BEDRIJVEN

voor klimaatneutrale provincie

- Cleantech staat voor "clean technologies" ofwel producten, diensten en processen die gebruik maken van innovatieve én milieuvriendelijke technologieën met voordelen op ecologisch en economisch vlak.
- In Limburg vinden bedrijven en andere Cleantech-partners elkaar binnen het Cleantechplatform. Zij delen er kennis en ontwikkelen er bedrijfseconomische activiteiten en projecten.
- Als bedrijf kan u er terecht voor kennis en ondersteuning maar u kan ook helpen om de Cleantech-boodschap uit te dragen door Cleantech ambassadeur te worden.
- Meer info: www.cleantechplatform.be

Cleantech ambassadeurs in Limburg:

AIRDECK

Product van klimaatvriendelijke lichtgewichtloeren die grondstoffen en dus CO₂ besparen. Airdeckloeren worden vaak gecombineerd met betonkernactivering, een warmtepomp en geothermie. Dit leidt tot een bijkomende energibesparing en dus minder CO₂ ten aanzien van traditionele technieken. Airdeck biedt eveneens ondersteuning bij de toepassing van deze technieken en neemt deel aan onderzoeksprojecten rond energieuinig en duurzaam bouwen. www.airdeck.be

ENCON

Studeerbuureau dat industriële bedrijven helpt om efficiënt energie te besparen. Encon begeleidt ook bedrijven om op een verstandige manier duurzame energie te produceren. www.encon.be

GENANO BENELUX

Product van efficiënte en energieuwige luchtzuiverings-systemen die nauwelijks afval produceren. www.genano.be

GROUP MACHIELS

Group Machiels profileert zich al jaren als pionier in duurzaamheid. De groep ontwikkelt vernieuwende technieken in groene-energieproductie, woningbouw, recycling en valorisatie van afvalstoffen. Group Machiels werkt vanuit het principe "Closing the Circle": alle gebruikte materialen kunnen na hun leven in het ene product nuttig ingezet worden in een ander product. Deze benadering creëert meerwaarde op ecologisch, economisch en maatschappelijk vlak. www.machiels.com

MELOTTE

Melotte ontwikkelt product- en procesoplossingen op basis van materiaalangaotechnologieën. Het zogenaamde metaal 3D printen van o.a. lichtgewicht medische maatoplossingen zoals protheses vermindert de ecologische impact door maximale energie- en grondstofefficiëntie. Melotte rolt een internationaal volledig digitaal-tailoriseerd netwerk van Direct Digital Manufacturing centers uit en wil hiermee het transport van objecten minimaliseren. www.melotte.be

NITTO EUROPE

Fabrikant van duurzame oplossingen en technologieën zoals kleefbanden en dichtingschulpen die een bijdrage leveren aan het streven van bedrijven naar duurzaamheid. Als producent staat Nitto Europe zelf ook garant voor duurzaam ondernemen en neemt het bedrijf concrete initiatieven zoals het in huis recycleren van procesmaterialen voor hergebruik in het productieproces. www.nittoeurope.com

NOVUS ECO-TECHNOLOGY

Product van Novuswater, een gezond, milieuvriendelijk en 100% biologisch afbreekbaar ontsmettingsmiddel. Novuswater heeft een langdurige effectieve werking en is universeel toepasbaar. Novuswater staat voor een chloorvrije wereld. www.novuswater.com

POLYVISION

Product van 'cradle to cradle' gecertificeerde krijtborden, whiteborden en interactieve borden waarvan het basismateriaal voor 99% recycleerbaar is. Tijdens het productieproces worden materiaal-, water- en energieverbruik tot een minimum beperkt. www.polyvision.com

VAN GANSEWINKEL

Afvalverwerker waarbij afval het begin is van iets moois. Het bedrijf produceert ondermeer 100% gerecycleerd papier waarbij tijdens de productie 83% minder water en 71% minder elektriciteit wordt gebruikt. Goed voor een CO₂-besparing van maximaal 53%. Van Ganswinkel neemt ook deel aan onderzoeksprojecten in het kader van de recycling van flatscreen televisies. www.vanganswinkel.be

UW BEDRIJF?

Is uw bedrijf actief in het cleantechdomein en wilt u uw project in de kijker plaatsen? Neem dan contact met ons op via info@cleantechplatform.be. U kan uw gegevens ook achterlaten op www.cleantechplatform.be zodat wij u kunnen contacteren.

KLIMAATPARLEMENT

INHOUDELIJKE UITWERKING IN DE DO-TANKS

DUURZAAM BOUWEN

DUURZAME ENERGIE

BIOMASSA

ONDERGROND

MATERIALEN

MOBILITEIT

LANDBOUW

NATUUR

LOGISTIEK

ETS-BEDRIJVEN

BEDRIJVEN-
TERREINEN

NIEUWE DO-TANKS?

Do-tank logistiek

- Samenstelling: vertegenwoordigers uit logistieke sector, overheid en kenniscentra
- Overzicht:
 - 14 juni: eerste bijeenkomst
 - Introductie en kennismaking
 - Brainstorm voor het afstemmen van voorgestelde maatregelen
 - Volgende bijeenkomst: januari
- Contactpersoon: Kristof Das (POM Limburg)

Do-tank logistiek

- Bedrijven: Essers, Haven Genk, SKF, NV De Scheepvaart – VOKA, Wim Bosman Solutions, Gobo Transport & Logistics, IKEA
- VITO, U Hasselt (IMOB), Stad Genk, POM, provincie, Vlaams Instituut voor Mobiliteit (VIM)
- Andere deelnemers zijn steeds welkom...

Do-tank logistiek: besproken acties

- Reductie voertuigkilometers op de weg
 - Modal shift: weg -> water of spoor
 - Optimalisatie goederentransport (ritten verminderen)
 - Slimme kilometerheffing (enkel in Limburg heeft geen zin)
 - Vraag bedrijven naar « Lean and green » logo zoals in Nederland
- Versnelde introductie hybride-elektrische voertuigen
 - Veel potentieel, maar nog technologische beperkingen
 - Wel mogelijk: City Depot in Hasselt (100% elektrisch)
- Bijmenging biogas
 - Technologische beperkingen
 - Duurzaamheid maatregel

Do-tank logistiek: selectie acties

- **Reductie voertuigkilometers op de weg**
 - Modal shift: weg -> water of spoor (project lopende in Genk-Zuid)
 - Optimalisatie goederentransport (ritten verminderen)
 - Vraag bedrijven naar « Lean and green » logo zoals in Nederland
- **Versnelde introductie hybride-elektrische voertuigen**

Contact

Kabinet gedeputeerde Frank Smeets

Luc Driesen

Beleidsadviseur Milieu en Natuur

Kabinet gedeputeerde Frank Smeets

Provincie Limburg, Universiteitslaan 1

3500 Hasselt

T 011 23 70 42

F 011 23 70 44

lucdriesen@raadlimburg.be

